

ЗАКОН О УТВРЂИВАЊУ ПОРЕКЛА ИМОВИНЕ И ПОСЕБНОМ ПОРЕЗУ

(„Службени гласник РС“ број 18/20, 18/21)

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се услови, начин и поступак под којима се утврђује имовина и увећање имовине физичког лица и посебан порез на увећање имовине за коју физичко лице не може да докаже да је стекло на законит начин, као и органи надлежни за спровођење овог закона.

Значење израза

Члан 2.

У смислу овог закона, поједини изрази имају следеће значење:

- 1) "имовина" означава непокретне и покретне ствари, регистроване или нерегистроване, као и друга имовинска права у Републици Србији и иностранству;
- 2) "пријављени приходи" јесу приходи физичког лица који су пријављени надлежном пореском органу;
- 3) "увећање имовине" представља позитивну разлику између вредности имовине физичког лица на крају у односу на почетак одређеног периода;
- 4) "издаци за приватне потребе физичког лица" представљају издатке које је физичко лице имало за приватне потребе који су утврђени у поступку утврђивања имовине и посебног пореза;
- 5) "имовина на коју се утврђује посебан порез" представља разлику између збира увећања имовине и издатака за приватне потребе физичког лица, са једне стране и пријављених прихода који су увећани за износ прихода који не подлежу опорезивању у Републици Србији, бестеретно стечене имовине, имовине стечене задуживањем, односно имовине стечене на други законит начин.

Терет доказивања

Члан 3.

Терет доказивања увећања имовине у односу на пријављене приходе физичког лица је на Пореској управи, а на физичком лицу је терет доказивања да је на законит начин стекло имовину у делу у коме увећање његове имовине није у складу са пријављеним приходима.

II. ЈЕДИНИЦА ПОРЕСКЕ УПРАВЕ НАДЛЕЖНА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ИМОВИНЕ И ПОСЕБНОГ ПОРЕЗА

Члан 4.

За вођење поступка утврђивања имовине и посебног пореза и наплате посебног пореза у складу са овим законом надлежна је Пореска управа.

У Пореској управи образује се посебна организациона јединица за обављање послова одређених овим законом (у даљем тексту: Јединица Пореске управе).

Руководилац Јединице Пореске управе

Члан 5.

Руководилац Јединице Пореске управе може бити лице које има најмање десет година радног искуства на пословима из области пореског поступка.

Руководиоца Јединице Пореске управе поставља Влада на пет година, на предлог министра надлежног за послове финансија.

III. ОВЛАШЋЕЊА ЈЕДИНИЦЕ ПОРЕСКЕ УПРАВЕ И САРАДЊА ДРЖАВНИХ ОРГАНА

Овлашћења Јединице Пореске управе

Члан 6.

Јединица Пореске управе у поступку прописаном овим законом има право увида и прибављања података из:

1) свих врста евиденција и података које воде, односно поседују надлежни органи и друга лица о непокретним и покретним стварима, привредним субјектима, финансијским инструментима, штедним улозима и рачунима код пословних банака, као и других евиденција и података из којих се може утврдити имовина физичког лица;

2) пословних књига и документације привредних друштава и других лица, ради утврђивања имовине физичког лица.

Обавеза достављања података

Члан 7.

Сви државни органи и организације, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, имаоци јавних овлашћења, физичка и правна лица дужни су, да на захтев Јединице Пореске управе, доставе податке којима располажу у року који она одреди и да пруже подршку запосленима у Јединици Пореске управе у поступку прописаном овим законом.

Запослени за везу и упућивање на рад

Члан 8.

Министарство унутрашњих послова, Народна банка Србије, Управа за спречавање прања новца, Агенција за спречавање корупције, Републички геодетски завод, Агенција за привредне регистре и Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности дужни су да одреде једног или више запослених за везу, ради делотворније сарадње и достављања података који су Јединици Пореске управе потребни за вођење поступка прописаног овим законом.

По потреби, запослени за везу могу, на захтев директора Пореске управе, бити привремено премештени или упућени на рад у Јединицу Пореске управе.

Привремени премештај или упућивање траје до годину дана и може се продужити.

Обавештавање полиције и јавног тужилаштва

Члан 9.

Ако се у поступку прописаном овим законом утврди да чињенице указују на постојање основа сумње да је извршено кривично дело, Јединица Пореске управе о томе обавештава полицију, Пореску полицију, јавно тужилаштво и друге надлежне органе.

IV. ПОСТУПАК УТВРЂИВАЊА ИМОВИНЕ И ПОСЕБНОГ ПОРЕЗА

Фазе поступка

Члан 10.

Поступак утврђивања имовине и посебног пореза покреће се и води по службеној дужности, а састоји се од претходног поступка и поступка контроле и утврђивања посебног пореза (у даљем тексту: поступак контроле).

Утврђивање вредности имовине

Члан 11.

При утврђивању вредности имовине узима се у обзир целокупна имовина физичког лица, а нарочито:

- 1) непокретне ствари (стан, кућа, пословна зграда и просторије, гаража, земљиште и др.);
- 2) финансијски инструменти;
- 3) удели у правном лицу;
- 4) опрема за обављање самосталне делатности;
- 5) моторна возила, пловни објекти и ваздухоплови;
- 6) штедни улози и готов новац;
- 7) друга имовинска права.

Начин и поступак утврђивања вредности имовине и прихода физичког лица и издатака за приватне потребе физичког лица прописује Влада.

Покретање претходног поступка

Члан 12.

Претходни поступак спроводи Пореска управа на основу анализе ризика.

Претходни поступак може се покренути и на основу пријаве другог органа или по иницијативи физичког или правног лица.

Претходни поступак

Члан 13.

У претходном поступку Јединица Пореске управе утврђује увећање имовине на основу података којима располаже и података које прикупи од других органа и организација, правних или физичких лица и упоређује их са пријављеним приходима у одређеном периоду.

Јединица Пореске управе покреће поступак контроле, на начин прописан законом који уређује порески поступак и пореску администрацију, ако у претходном поступку учини вероватним да у највише три узастопне календарске године у којима физичко лице има увећање имовине, постоји разлика између увећања имовине и пријављених прихода физичког лица која је већа од 150.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на последњи дан календарске године периода провере.

Поступак контроле

Члан 14.

У поступку контроле утврђује се имовина на коју се утврђује посебан порез физичког лица и њена вредност.

Физичко лице из става 1. овог члана има право да учествује у поступку контроле и да подноси доказе којима доказује законитост стицања имовине.

Неучествовање физичког лица у поступку контроле не одлаже даље вођење поступка.

У поступку контроле, Јединица Пореске управе сачињава записник о извршеној контроли, на који се сходно примењује закон који уређује порески поступак и пореску администрацију.

По окончању поступка контроле, Јединица Пореске управе доноси решење о утврђивању посебног пореза ако утврди постојање имовине на коју се утврђује посебан порез.

Пореска основица за посебан порез

Члан 15.

Основица посебног пореза утврђује се у вредности имовине на коју се утврђује посебан порез, а коју чини збир ревалоризоване вредности те имовине за сваку календарску годину која је била предмет контроле.

Вредност имовине на коју се утврђује посебан порез се ревалоризује индексом потрошачких цена од последњег дана календарске године за коју је утврђена та имовина до дана доношења решења о посебном порезу.

Приход од посебног пореза припада Буџету Републике Србије.

Стопа посебног пореза

Члан 16.

Јединица Пореске управе утврђује посебан порез за цео период контроле, применом стопе посебног пореза од 75% на пореску основицу која је утврђена према овом закону.

Жалба против решења Јединице Пореске управе

Члан 17.

Против решења о посебном порезу може се изјавити жалба министарству надлежном за послове финансија. Жалба одлаже извршење решења.

Решење министарства надлежног за послове финансија је коначно у управном поступку и против њега може да се покрене управни спор.

Примена закона који уређује порески поступак и пореску администрацију

Члан 18.

На поступак прописан овим законом, ако није другачије одређено овим законом, примењује се закон који уређује порески поступак и пореску администрацију, изузев одредаба о застарелости утврђивања и наплате пореза.

Ако се у поступку прописаном овим законом утврди да порески обвезник има неиспуњену пореску обавезу која је прописана другим законом (друга врста пореза), по основу законито стечених прихода, односно имовине, поступак утврђивања и наплате тог пореза спровешће се у складу са прописима који уређују ту врсту пореза, као и прописа којима се уређује порески поступак и пореска администрација.

V. ОДНОС ПРЕМА КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

Члан 19.

Ако је у кривичном поступку правноснажном пресудом утврђена имовинска корист прибављена кривичним делом, али и плаћен посебан порез према овом закону, суд урачунава износ плаћеног посебног пореза у имовинску корист прибављену кривичним делом.

Одредба става 1. овог члана примењује се и у поступцима одузимања имовине проистекле из кривичног дела.

VI. ОБУКА

Обука запослених у Јединици Пореске управе и министарству надлежном за послове финансија

Члан 20.

Запослени у Јединици Пореске управе и запослени у министарству надлежном за послове финансија који одлучују у другом степену по жалби, дужни су да похађају сталну обуку.

Програм и начин спровођења сталне обуке прописује министар надлежан за послове финансија, на предлог директора Пореске управе.

Обука судија

Члан 21.

Судије Управног суда које суде по тужби против коначних решења о посебном порезу морају имати завршену обуку за стицање посебних знања о поступку утврђивања имовине и посебном порезу.

Обуку судија спроводи Правосудна академија.
Програм, начин спровођења и трајање обуке прописује Правосудна академија.
Судијама које су завршиле обуку Правосудна академија издаје сертификат о завршеној обуци.
Издавање и образац сертификата прописује Правосудна академија.

VII. ПОДАЦИ О ИМОВНОМ СТАЊУ И БЕЗБЕДНОСНЕ ПРОВЕРЕ ЛИЦА

Подаци о имовном стању

Члан 22.

Запослени у Јединици Пореске управе дужни су да пре ступања на рад доставе Агенцији за спречавање корупције, у писменом облику, потпуне и тачне податке о својој имовини.

Податке о имовинском стању евидентира и проверава Агенција за спречавање корупције, према закону којим се уређује њен рад.

Безбедносне провере лица

Члан 23.

На писмени захтев директора Пореске управе, у коме се наводе правни основ, сврха и обим проверавања, обављају се безбедносне провере запослених у Јединици Пореске управе, пре ступања на рад, током рада у Јединици Пореске управе и годину дана од престанка рада у Јединици Пореске управе, без знања лица која се проверавају.

Безбедносне провере врше Министарство унутрашњих послова и Безбедносно-информативна агенција.

Безбедносне провере Министарства унутрашњих послова врше се у сврху утврђивања постојања сметњи са становишта заштите јавног поретка, а Безбедносно-информативне агенције у сврху утврђивања постојања сметњи са становишта безбедности Републике Србије, а у поступку безбедносног проверавања прикупљају се и проверавају подаци о лицу према коме се спроводи проверавање који су неопходни да се оствари сврха безбедносног проверавања, док се проверавање врши обављањем разговора са грађанима, прикупљањем података од правних лица, органа власти или увидом у регистре, евиденције, збирке и базе података које се воде на основу закона, као и предузимањем других мера у складу са законом и прописима донетим на основу закона.

О спроведеном безбедносном проверавању сачињава се извештај који се доставља директору Пореске управе. У извештају не могу да се налазе подаци на основу којих би се откриле методе и поступци коришћени у прикупљању података, идентификовали извори података или припадници Министарства унутрашњих послова и Безбедносно-информативне агенције који су учествовали у безбедносном проверавању.

Подаци прикупљени безбедносним проверавањем евидентирају се, чувају и штите према закону којим се уређује тајност података и закону којим се уређује заштита података о личности, а користе само у сврху за коју су прикупљени.

VIII. ЧУВАЊЕ ПОДАТАКА

Члан 24.

Сва лица која у поступку утврђивања имовине и посебног пореза дођу до података у вези са тим поступком дужна су да чувају те податке као тајне податке у смислу закона којим се уређује порески поступак и пореска администрација.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 25.

Новчаном казном у износу од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице које на захтев Јединице Пореске управе и у року који она одреди не достави податке којима располаже (члан 7).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном у износу од 100.000 до 500.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице и одговорно лице у правном лицу, државном органу и организацији, органу аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и имаоцу јавних овлашћења новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара.

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице које не чува податке до којих је дошло у поступку утврђивања имовине и посебног пореза (члан 24).

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за доношење подзаконских аката

Члан 26.

Подзаконски акти предвиђени овим законом донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Постављење руководиоца

Члан 27.

Руководилац Јединице Пореске управе биће постављен у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Одређивање запослених за везу

Члан 28.

Министарство унутрашњих послова, Народна банка Србије, Управа за спречавање прања новца, Агенција за спречавање корупције, Републички геодетски завод, Агенција за привредне регистре и Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности одредиће једног или више запослених за везу са Јединицом Пореске управе у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Ступање закона на снагу и почетак примене

Члан 29.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењује се по истеку једне године од дана ступања закона на снагу.